

Vážení a milí pedagogové,

velice si vážíme vašeho času a zájmu o divadlo! Děkujeme vám, že máte zájem věnovat svůj čas tomu, abyste u svých studentů probudili vztah k divadlu. Tento metodický list vám může sloužit jako pomocník a inspirace pro přípravu studentů na divadelní představení, díky které mohou divadelnímu představení snáze porozumět a absolvovat ho s intenzivním prožitkem. Děkujeme, že nám v tomto vnímání divadla pomáháte!

V případě inscenace „Sam aneb Výchova k rodinnému životu“ má tento list dvě části:

1) První obsahuje stručné informace, které potřebujete vědět (a sdílet s vašimi žáky) PŘED zhlédnutím představení.

2) Ve druhé části tohoto listu bychom vám rádi nabídli okruhy otázek a témat, o kterých lze s vašimi žáky, našimi diváky, hovořit PO zhlédnutí představení. Neberte prosím tuto část nijak dogmaticky – otázky a okruhy mají být pouze inspirací pro společnou reflexi představení, pro dialog se studenty a sdílení zážitku. Prostředek k prohloubení vnímání a přemýšlení o zhlédnutém divadelním představení a podnět k následné komunikaci s vašimi žáky.

Děkujeme za váš čas a těšíme se na shledanou v hledišti!

Rádi bychom také doplnili, že v případě vašeho zájmu o diskusi, dramaturgický úvod či besedu s inscenátory po představení, jsme vám plně k dispozici.

INFORMACE O INSCENACI:

<https://www.hdj.cz/inscenace/560-sam-aneb-vychova-k-rodinnemu-zivotu>

SAM aneb Výchova k rodinnému životu

Maria Wojtyzsko

Situační komedie o peklu s rodiči a pubertou.

SAM: „Je mi třináct. Jmenuji se Sam. Tedy Samuel. Mí rodiče jsou intelektuálové. Nevaří, neuklízí a pořád chodí na nějaký demonstrace... ”

Sam je obyčejný třináctiletý kluk. Chtěl by dělat muziku a skládat písničky, chtěl by mít normální rodiče, harmonickou rodinu a normální vztahy se spolužáky... Vypráví svůj životní příběh, ve kterém vystupují jeho „pošahaní“ rodiče, problémový kamarád Přemek, nová spolužačka Viola, která se mu líbí, učitelka (ne)oblíbeného předmětu „rodinná výchova“ paní Šulcová a dokonce i křeček, se kterým si Sam povídá, když se cítí osamělý a na všechno sám...

Přes vážná témata, o kterých hovoří, je autorce vlastní nadsázka, ironie, vtip a humor – krátké skečové scény Samových zážitků vypráví tato hra i inscenace spíše jako zábavný sitcom (než psychologické drama).

O autorce:

Hru Sam aneb Výchova k rodinnému životu napsala v roce 2014 renomovaná polská dramatička, dramaturgyně a režisérka Maria Wojtyzsko (* 1982), následně s ní vyhrála Grand Prix na 20. polské soutěži soudobých her. Jako scénické čtení ji poprvé uvedlo v roce 2020 pražské Divadlo LETÍ (jež se zaměřuje na současnou dramaturgii), inscenace SAMA v HD_Jéé je tedy jejím prvním jevištním uvedením.

Divadelní hry Marie Wojtyzsko se v Česku objevily již několikrát: v Praze v Divadle X10 (*Cizí jazyk*) a v Divadle v Dlouhé (*Nebe – Peklo*), její hra *Děloha* byla uvedena v Brně ve školním studiu Marta Divadelní fakulty JAMU. Pro činohru pražského Národního divadla napsala rodinnou hru *Ještě chvíli*, která měla ve Stavovském divadle svou světovou premiéru v únoru 2024.

Marie Wojtyzsko, jež pracuje jako dramaturgyně ve Vratislavském divadle loutek, zkoumá, jak oslovit mladého diváka, ve svých hrách pro děti a mládež se nebojí otevírat i těžká a citlivá témata, s porozuměním a empatií, se snahou o naději a nalezení východiska.

Také v naší inscenaci SAMA je nejdůležitější téma vzájemného porozumění, sdílení svých pocitů a prožitků a snaha o pojmenování emocí a citů – divadelních postav i našich diváků.

Osoby a obsazení:

Sam	Pavel Socha
Máma, Učitelka, Terežka	Martina Tomanová
Táta a Standa	Stanislav Gerstner
Křeček, Přemek, Dragan	Martin Kollár
Viola, Babka, Kája vaří	Klára Křišťálová

Délka představení: 1 hod 25 min (bez přestávky)

Premiéra: 6. října 2024

Tato inscenace je čtvrtou premiérou nového souboru HD_Jéé, který se od ledna 2024 systematicky věnuje tvorbě pro děti a mladé publikum.

Neváhejte před představením ve foyer Malé scény udělat fotku – vybrat si tu správnou originální hlášku a zvěčnit se u naší fotostěny.

1) PŘED NÁVŠTĚVOU PŘEDSTAVENÍ

Rodina

Nechte žáky napsat na list papíru odpověď na otázku:

Kdo tvoří tvou rodinu? Následně necháme žáky jejich odpovědi vzájemně sdílet.

Diskuse

Rozvedeme diskusi na téma fungování rodiny – oporou mohou být následující otázky:

- Co je důležité, aby rodina fungovala?
- Které chvíle jsou ty nejlepší?
- Je něco, co tě štve a chtěl bys to jinak? Co můžeš změnit?

Tip / Otázka

Hlavní hrdina inscenace Sam má, jako každý, své trable – ať si každý žák zkusí tipnout jeden Samův problém, napíše ho na lísteček, dá do kapsy a hurá na představení!

2) REFLEXE PO PŘEDSTAVENÍ

V této části bychom vám rádi nabídli okruhy otázek a témat, o kterých lze s vašimi žáky, našimi diváky, hovořit po zhlédnutí představení. Neberte prosím tuto část nijak dogmaticky – otázky a okruhy mají být pouze inspirací pro společnou reflexi představení, pro dialog se studenty a sdílení zážitku. Prostředek k prohloubení vnímání a přemýšlení o zhlédnutém divadelním představení a podnět k následné komunikaci s vašimi žáky.

Samovy problémy

Rozdělte žáky do 4–5 skupin, každá skupina bude mít za úkol vypsát na list papíru všechny problémy, které Sam řešil.

Následně necháme žáky, aby pojmenované problémy přečetli a sdíleli s ostatními skupinami.

Diskuse

Plynule přejdeme k diskusi, v níž se můžete věnovat následujícím otázkám:

Která postava tě nejvíc zaujala a proč? / Čím ti byla sympatická (či tě naopak rozčilovala nebo provokovala)?

Co si myslíš o vztahu Sama a Přemka? A o dalších vztazích – Sam a rodiče, Sam a Viola, Sam a Dragan?

Co si Sam po rozvodu rodičů přál a co začal podnikat?

Jak to s jeho rodiči nakonec dopadlo?

Zavřete na chvíli oči a vybavte si pro vás nejsilnější moment v inscenaci.

Co bys na konci představení popřál Samovi do jeho další životní etapy?

Poznámka na závěr:

Pokud toto představení či následná diskuse otevřelo/narazilo na nějaké osobní problémy či otázky, měli bychom vyzvat děti, aby se nebáli o nich mluvit a svěřili se (například školnímu psychologovi, některému z učitelů). Nebo se obrátili na telefonní čísla jakékoliv Krizové linky pro děti a dospívající.